

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Teresa
Nazwisko: Zajdel
Nazwisko rodowe: Weiss
Miejsce urodzenia: Łuck
Data urodzenia: 29-09-1933
Imię ojca: Edmund
Imię matki: Nina
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

W dniu 30.04.1986 Teresa Zajdel, zatrudniona wówczas jako meteorolog w gdyńskim Państwowym Instytucie Hydrologiczno-Meteorologicznym, została zarejestrowana przez Oddział III Zarządu Wojskowej Służby Wewnętrznej Marynarki Wojennej w Gdyni, prawdopodobnie pod nr rej. 3303, jako „figurantka” Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Aura” (nr rej. 3303). W jednym z nielicznych zapisów ewidencyjnych WSW dotyczących SOR „Aura”, a zarazem Teresy Zajdel, podano, iż podstawę założenia sprawy stanowiły materiały operacyjne Oddziału III Zarządu WSW MW w Gdyni i Oddziału WSW w Szczecinie, a przedmiotem rozpracowania była „wroga działalność polityczna”. We wspomnianym zapisie odnotowano również: „figuranci nie posiadają powiązań z wojskiem. Brak możliwości oddziaływania na to środowisko”. W tym stanie rzeczy, 30.03.1987, za pośrednictwem komórek zajmujących się ewidencją operacyjną, sprawę przekazano do dalszego prowadzenia Inspektoratowi 2 WUSW Gdańsk. Jak wskazują wpisy w dziennikach korespondencyjnych Wydziału „C” WUSW Gdańsk oraz Inspektoratu 2, dnia 29.04.1987 materiały SOR „Aura” trafiły do jednostki operacyjnej. Nie ustalono dalszych losów tej dokumentacji.

Materiałów brak. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych oraz wpisu pod poz. 327 w aktach o sygn. IPN Gd 0046/802, t. 11 (1456/11) Dziennik korespondencyjny Wydziału „C” WUSW Gdańsk z 1987 roku i wpisu pod poz. 001318 w aktach o sygn. IPN Gd 0046/416, t. 7 (1021/7) Dziennik korespondencyjny Inspektoratu 2 WUSW Gdańsk z 1987 roku.

W dniu 23.05.1987 Teresa Zajdel została zarejestrowana przez Sekcję III Inspektoratu 2 WUSW Gdańsk pod nr rej. 56236, jako „figurantka” Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Tornado” (nr rej. 56236). Na karcie rejestracyjnej podano, iż podstawą do objęcia jej kontrolą stanowiły „materiały agenturalne”, zaś przedmiotem sprawy była „nielegalna działalność w ramach konspiracyjnych struktur bylej Solidarności” w Gdyni. Dnia 29.01.1990 SOR „Tornado” został „zdjęty z ewidencji”. Według karty E-16 z dnia 31.01.2022, przesłanej do Biura „C” MSW, jednostka operacyjna zniszczyła materiały nr rej. 56236 „we własnym zakresie” (brak danych na temat protokołu brakowania).

Materiały nr rej. 56236 WUSW Gdańsk zostały zniszczone w jednostce operacyjnej. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Akta Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Alternatywa” (nr rej. 48429), prowadzonej przez Wydział III/OKPP WUSW Gdańsk w latach 1984-1990. Sprawę założono w związku z rozpowszechnianiem nielegalnego pisma pt. "Homek" (którego kilkanaście egzemplarzy pozyskało SB) oraz ulotek sygnowanych przez Ruch Alternatywny/ Ruch Społeczeństwa Alternatywnego. Czynności operacyjne w ramach SOR „Alternatywa” dotyczyły działalności na terenie Gdańska „organizacji anarchistycznych i pacyfistycznych”, jak Ruch Społeczeństwa Alternatywnego (RSA), Wolność i Pokój (WiP). Teresa Zajdel występuje w dokumentach odnoszących się do „nielegalnej demonstracji”, zorganizowanej przez WiP w Sopocie 21.03.1988, pod pozorem „powitania wiosny”. Jak odnotowali funkcjonariusze SB, uczestnicy wydarzenia mieli „kukłę ucharakteryzowaną na przywódcę Państwa Polskiego” oraz wznosili „antypaństwowe i antimilicyjne hasła”. Teresa Zajdel znalazła się wśród grupy zatrzymanych podczas demonstracji, jednak ze względu na stan zdrowia nie osadzono jej w areszcie. Wymieniono ją w „Uzupełnieniu meldunku Nr 109” z dnia 21.03.1988, w którym Wydział III WUSW Gdańsk powiadamiał Departament III MSW o przeprowadzonych tego dnia w Sopocie „działaniach operacyjno-zabezpieczających związanych z planowaną przez nielegalną grupę Ruch >Wolność i Pokój< akcją propagandową mającą związek z obrzędem powitania wiosny”. Jej dane umieszczono również w „Wykazie dotyczącym osób uczestniczących w dniu 21.03.1988 w Sopocie w obchodzie święta wiosny”, sporządzonym 22.03.1988, zawierającym informacje o wszystkich 29 zatrzymanych wówczas osobach, z których część (w tym T. Zajdel) zwolniono.

Akta o sygn. IPN Gd 0027/3842 t. 9 (19960/II).

Rejestr osób zatrzymanych przez Wydział Śledczy WUSW Gdańsk za okres 09.01.1986 - 01.05.1989. W ramach wpisów z 1988 roku, pod poz. 52 znajduje się zapis informujący o zatrzymaniu Teresy Zajdel w dniu 21.03.1988 o godz. 21.00 i zwolnieniu jej tego samego dnia o godz. 21.24.

Akta o sygn. IPN Gd 0046/518 t. 2 (1126/4).

„Rejestr czynności sprawdzających i odmów wszczęcia postępowania przygotowawczego” Wydziału Śledczego KW MO/WUSW Gdańsk za lata 1971-1988. W ramach wpisów z 1988 roku, pod poz. 32 znajduje się zapis dotyczący Teresy Zajdel. Podano tu, że „zawiadomienie o przestępstwie” nastąpiło 21.03.1988 ze strony „ZOMO Gdańsk”, w dniach 21-29.03.1988 prowadzono „czynności sprawdzające”, które zakończono stwierdzeniem, iż „brak dostat. dowodów popeł. wykroczenia”.

Akta o sygn. IPN Gd 0046/519 t. 1 (1127/1).

Akta Prokuratury Rejonowej w Gdańsku dotyczące „próby zorganizowania” w dniu 21.03.1988 w Sopocie „nielegalnej demonstracji” Ruchu Wolność i Pokój. Teresa Zajdel wymieniona jest w korespondencji kierowanej przez Wydział Śledczy WUSW Gdańsk do Prokuratury Rejonowej w Gdańsku. Jej dane zawarto w piśmie z dnia 22.03.1988, informującym Prokuraturę o zatrzymaniach dokonanych w trakcie tych wydarzeń – „w związku z zakłóceniem porządku publicznego”. Odnotowano tu również, że ostatecznie T. Zajdel nie osadzono w areszcie ze względu na stan zdrowia. W aktach znajduje się także wniosek Wydziału Śledczego z dnia 22.03.1988, o zatwierdzenie przeszukania, przeprowadzonego 21.03.1988 w mieszkaniu Teresy Zajdel. Natomiast pismem z dnia 23.03.1988, Wydział Śledczy powiadamiał Prokuraturę Rejonową w Gdańsku, że „po przeprowadzeniu czynności sprawdzających, a w szczególności przesłuchaniu funkcjonariuszy MO, którzy dokonali zatrzymań, nie znaleziono podstaw do skierowania wniosków do kolegium” wobec 8 osób, w tym T. Zajdel. Ponadto w piśmie z dnia 06.04.1988, Wydział Śledczy zreferował Prokuratorowi Rejonowemu całość sprawy Teresy Zajdel. Podano, że została zatrzymana 21.03.1988 „w związku z zakłóceniem przez nią porządku publicznego na terenie Łazienek Północnych w Sopocie”, jednakże „postępowanie sprawdzające nie dostarczyło dostatecznych dowodów, uzasadniających skierowanie wniosku do Kolegium ds. Wykroczeń o ukaranie T. Zajdel za popełnienie wykroczenia z art. 51 kw”.

Akta o sygn. IPN Gd 249/10, t. 2/19 (4 Ko 19/88/W), akta Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku o sygn. IPN Gd 77/14, t. 2 (423/1/91), zawierające kopie korespondencji w sprawach o wykroczenia, w tym dokumentację z Prokuratury Rejonowej w Gdańsku dotyczącą demonstracji z 21.03.1988.

Akta paszportowe Teresy Zajdel (EAGD 435340), zawierające dokumentację z lat 1987-1989. Znajduje się tu „Postanowienie o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę” z dnia 23.06.1987, podpisane 27.06.1987 przez Zastępcę Szefa WUSW Gdańsk ds. SB. O uniemożliwienie T. Zajdel wyjazdów zagranicznych wnioskował Inspektorat 2 WUSW Gdańsk, uzasadniając to jej zaangażowaniem „w działalność na rzecz nielegalnych struktur b. NSZZ Solidarność”. Zgodnie z wnioskiem, „zastrzeżenie” miało obowiązywać do 23.06.1989. Z dokumentów wynika, iż 06.04.1988 WUSW Gdańsk odmówił Teresie Zajdel wydania paszportu. Od tej decyzji odwołała się do Ministra Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 21.04.1988. Do swojego odwołania dołączyła m.in. kopię zaświadczenia, wydanego przez Żydowski Instytut Historyczny w 1963 roku, potwierdzającego udział jej rodziców w ratowaniu „współobywateli narodowości żydowskiej na Wołyniu” podczas II wojny światowej. Mimo tego Minister Spraw Wewnętrznych, decyzją z dnia 24.05.1988, utrzymał w mocy „odmowne załatwienie podania (...) o wydanie paszportu” Teresie Zajdel.

Akta o sygn. IPN Gd 645/435340 (EAGD 435340).

Inspektorat 2 WUSW Gdańsk, na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17.06.1959 o paszportach, wystąpił wobec Teresy Zajdel o „zastrzeżenie” jej wyjazdów do „wszystkich krajów świata” („Z” 01026/87/Gd) na okres od 23.06.1987 do 23.06.1989. Decyzję tę uzasadniono zaangażowaniem T. Zajdel „w działalność b. Solidarności”. Z zapisu w ZSKO wynika, że wspomniane „zastrzeżenie” zarejestrowano w (Wydziale „C”) WUSW Gdańsk 20.07.1987, pod nr GD687/Z/87. Według adnotacji na karcie Pz-35 z Kartoteki paszportowej Biura Paszportów MSW, anulowano je 03.08.1989.

Zapis na karcie Pz-35 z Kartoteki paszportowej Biura Paszportów MSW, Postanowienie o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę z 23.06.1987 w aktach o sygn. IPN Gd 645/435340 (EAGD 435340), zapis w Informacji o osobie z komputerowego zbioru danych Służby Bezpieczeństwa (ZSKO).

Informacje dotyczące Teresy Zajdel umieszczono w komputerowym zbiorze danych SB (ZSKO).

Odnotowano tu, że 23.05.1987 została ona zarejestrowana przez Inspektorat 2 WUSW Gdańsk pod nr 56236. Podano również dane dotyczące „zastrzeżenia” jej wyjazdów do „wszystkich krajów świata”, które nastąpiło na wniosek Inspektoratu 2 WUSW Gdańsk (od 23.06.1987 do 23.06.1989).

Informacja o osobie z komputerowego zbioru danych Służby Bezpieczeństwa (ZSKO).